

College van Burgemeester en Wethouders van Weesp

Ter attentie van mevrouw A. Heijstee

Postbus 5099

1380 GB Weesp

Betreft: Advies Lokaal beleidsplan sociaal domein Weesp 2018 – 2021 “Weesp wijst de weg”

Weesp, 12 oktober 2017

Geachte mevrouw Heijstee,

Hartelijk dank voor uw adviesaanvraag inzake het Lokaal beleidsplan sociaal domein Weesp 2018 – 2021 “Weesp wijst de weg”. Hierbij ontvangt u ons advies.

De Adviesraad is positief over continuering van het ingezette beleid. Wij hopen met onze adviezen en suggesties bij te dragen aan verdere versterking van het beleid en het realiseren van de gewenste transformatie.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Weesp,

H.G. Blaauwbroek
Voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H.G. Blaauwbroek', written over the printed name and title.

CC: mw. A. van Dril

Datum	12 oktober 2017
Wethouder	Astrid Heijstee
Ambtelijk contactpersoon	Angela van Dril
Naam dossier	Lokaal beleidsplan sociaal domein Weesp 2018 – 2021 “Weesp wijst de weg”
Deadline advies	13 oktober 2017

Status		Voor	
Ter kennisname			
Ongevraagd advies		College van B&W	X
Gevraagd advies	X	Gemeenteraad	X

Algemeen

De Adviesraad Sociaal Domein Weesp heeft met genoeg kennis genomen van de inhoud van het document ‘Lokaal Beleidsplan Sociaal Domein Weesp 2018-2021’. De Adviesraad is het eens met de constatering dat we tevreden mogen zijn met waar we nu staan. Er is sinds de start van de transities veel werk verzet.

In de Beleidsvisie die in 2014 - 2015 werd opgesteld is een goede lijn uitgezet. Op basis hiervan kregen tal van activiteiten vorm. Het Beleidsplan 2018 - 2021, dat vlot en leesbaar is geschreven, bouwt hierop voort. Het Beleidsplan laat zien op welke punten de gemeente actief is, of wil worden. Het overzicht straalt volledigheid uit. Dat heeft als nadeel dat niet geheel duidelijk wordt wat voor de gemeente komende jaren de speerpunten zijn. De ene activiteit zal toch om meer beleidsinspanning vragen dan de andere.

De Adviesraad adviseert om in het Beleidsplan 2018 - 2021 een duidelijke prioritering te geven aan onderwerpen die in een beleidsjaar extra aandacht behoeven.

In het Beleidsplan 2018 - 2021 wordt gesteld dat de taken die de gemeente op het gebied van voorzieningen in het sociaal domein heeft, inmiddels goed beschreven zijn. En dat het in de komende jaren vooral zal gaan om de invoering en de uitwerking van deze taken. De transities zijn grotendeels voltooid en nu gaat het om wat de ‘transformatie’ wordt genoemd, de nieuwe manier van werken. Op de bladzijden 8 en 9 van de beleidsnota worden diverse, waardevolle, aspecten van de transformatie genoemd. Daarbij mist de Adviesraad enkele cruciale aspecten. Eén van de belangrijkste kenmerken van de transformatie is dat daar waar vanuit een aanbodgericht perspectief gewerkt wordt dit kantelt naar een vraaggericht perspectief. Dit traject, dat overall in het zorgdomein zijn beslag moet krijgen, vereist een cultuuromslag. Uitgangspunt is de ondersteuningsbehoefte van de cliënt, waarbij regels en processen dienend zijn. Deze noodzakelijke cultuuromslag bij burgers, dienstverleners en gemeente wordt niet als zodanig benoemd.

Een tweede aspect van de transformatie is dat er naar gestreefd wordt om regeldruk zoveel mogelijk te vermijden of te verminderen (regelruimte scheppen), en de doorlooptijd van toekenningsprocessen zo kort mogelijk te houden (stroperigheid bestrijden). Ook dit aspect blijft onvermeld.

De Adviesraad adviseert om bedoelde cultuuromslag te benoemen bij de kenmerken van de transformatiefase. Dit omdat de cultuuromslag de spil is van waar het in de hele 'transformatie' om draait. Daarnaast behoeft de inrichting van het proces aandacht. Wij adviseren om duidelijke evaluatiecriteria te benoemen om de voortgang van de transformatie te kunnen toetsen.

In het Beleidsplan 2018 - 2021 worden in het hoofdstuk 'Maatschappelijke trends' ontwikkelingen benoemd zoals die zich in het land voordoen. Met name waar het de demografische ontwikkelingen betreft hecht de Adviesraad belang aan de lokale ontwikkelingen in Weesp zelf. De nieuwe wijk Leeuwenveld krijgt steeds meer vorm, binnenkort gevolgd door Weespersluis. De vraag is welke aandachtspunten dat voor deze wijken specifiek met zich meebrengt en wat voor effect deze wijken op het fenomeen 'vergroening/vergroening' in Weesp zullen hebben. Verder hecht de Adviesraad er belang aan dat in dit Beleidsplan extra aandacht besteed wordt aan de groep nieuwkomers met een niet-westerse achtergrond. Het betreft weliswaar een kleine groep, maar die zal toch extra en specifieke aandacht nodig hebben.

De Adviesraad adviseert om in de Beleidsplan 2018 - 2012 meer aandacht te besteden aan die aspecten van de demografische ontwikkelingen zoals die zich specifiek in Weesp voordoen. De Adviesraad vindt het daarbij van belang dat er extra aandacht gegeven wordt aan de consequenties van de ontwikkelingen van de wijken Leeuwenveld en Weespersluis. Ook vind de Adviesraad het van belang dat er specifiek beleid geformuleerd wordt voor de doelgroep 'nieuwkomers met een niet-westerse achtergrond'.

De Adviesraad mist in het Beleidsplan 2018 - 2021 een op de lokale situatie gerichte uitwerking van de Woonvisie. Aspecten op het gebied van sociale samenhang en veiligheid bij de inrichting van de openbare ruimte komen te weinig in beeld. De relatie tussen wonen, eventueel begeleid of beschermd wonen, in een veilige omgeving met de mogelijkheden om te kunnen participeren in de openbare ruimte komt te weinig aan bod. Al deze voorzieningen zijn wel in aparte, vaak regionale, nota's beschreven. Het heeft meerwaarde deze in hun samenhang in lokaal beleid te vertalen..

De Adviesraad adviseert om de relatie tussen wonen, begeleid / beschermd wonen en kunnen participeren, sociale samenhang en veiligheid duidelijker en in hun samenhang in beleid voor de lokale situatie in Weesp te beschrijven.

In het Beleidsplan 2018 - 2021 wordt bij de beschrijving van de vele zowel algemene als individuele voorzieningen veelvuldig aangegeven dat werkende weg onderzoek gedaan zal worden naar de kwaliteit en de noodzaak van de aangeboden voorzieningen. Op basis van de resultaten van zo'n onderzoek zal jaarlijks een uitvoeringsplan gemaakt worden. De Adviesraad acht dit van groot belang, maar heeft toch haar zorgen over het feit dat er voor deze evaluaties weinig focus wordt aangegeven. Het zal niet alleen moeten gaan over de kwaliteit van het aanbod, maar ook over de processen die

leiden naar het aanbod.

De Adviesraad adviseert om in het Beleidsplan 2018 – 2021 duidelijker aan te geven dat de voorgenomen evaluatieonderzoeken betrekking hebben op zowel inhoud, proces als uitkomsten van de dienstverlening.

In het Beleidsplan 2018-2021 wordt aandacht gegeven aan onafhankelijke cliëntondersteuning en aan de klachtenregeling. De Adviesraad is van mening dat zowel een adequaat ingezette onafhankelijke cliëntondersteuning als een laagdrempelige klachtenregeling onmisbare steunpilaren zijn voor kwaliteitsborging. Uit beide trajecten kunnen signalen komen die kunnen bijdragen aan optimalisering van het aanbod. Zo kan cliëntondersteuning als neveneffect tot 'systeemondersteuning' leiden. De Adviesraad onderschrijft wat onder punt 2.2.2. in de Beleidsnota beschreven staat. Bij cliëntondersteuning is het van belang dat er ondersteuning op maat wordt geboden. Wij pleiten voor een grotere diversiteit in het aanbod van cliëntondersteuners. De ene aanbieder zal meer geschikt zijn voor ondersteuning bij klassieke Wmo-problematiek en anderen zullen beter zijn bij GGZ-problematiek of een Participatietraject.

De Adviesraad adviseert om het aanbod cliëntondersteuning zowel als de klachtenregeling, naast hun primaire functies, ook in het beleid op te nemen als instrumenten die kunnen bijdragen aan kwaliteitsborging. Daarnaast adviseren wij om voor cliëntondersteuning diverse aanbieders te contracteren zodat de cliënt kan kiezen.

Aandachtspunten

In het beleidsplan 2018-2021 staat een veelheid aan algemene en individuele voorzieningen benoemd. De Adviesraad wil u ten aanzien van genoemde voorzieningen een aantal aandachtspunten meegeven, zonder daar direct een advies aan te verbinden.

- Van de *dagbestedingsprojecten* wordt door GGZ-cliënten steeds minder gebruik gemaakt, waarbij als reden wordt opgegeven: de eigen bijdrage. De dagbesteding is voor kwetsbare mensen juist erg belangrijk om dagritme te bewaren en door dat het deelnemen in zinvolle contacten het gevoel van eigenwaarde kan versterken. In het regeerakkoord 2017 is nieuw beleid opgenomen met betrekking tot de stapeling van eigen bijdragen. Wellicht biedt dit ruimte het lokale beleid in deze te herzien.
- Het zou goed zijn *de groep van 18-23 jarigen* extra aandacht te geven. Vooral bij de groep (werkzoekende) schoolverlaters, op de drempel van volwassenheid, kan het makkelijk misgaan, omdat zij vaak minder makkelijk benaderbaar zijn en zich terugtrekken op zichzelf. Wanneer zij de aansluiting bij de maatschappij niet vinden raken zij al snel in een isolement. Geldzorgen en conflicten met de omgeving liggen op de loer. De Adviesraad vindt het positief dat voorgesteld is om de eigen bijdrage voor Wmo voorzieningen niet te heffen bij 18-23 jarigen. Aanvullend is het wenselijk dat er ook een duidelijk actieplan komt om deze doelgroep op tijd in beeld te krijgen en te ondersteunen.
- *Mantelzorger* wordt je doorgaans niet uit vrije wil, het overkomt je. Daarbij komt dat mensen het doorgaans normaal vinden om voor een familielid, een vriend of andere bekende, zorgtaken op zich te nemen en daardoor het etiket 'Mantelzorger' niet van toepassing vinden. Dat neemt niet weg dat zij sluipenderwijs toch overbelast kunnen raken wanneer zij

niet op tijd de juiste ondersteuning weten te vinden. Wie de maatschappelijke trends volgt beseft dat het beroep op informele zorg alleen maar zal toenemen. Het is van belang hier proactief op in te spelen, waarbij naast ondersteuning door professionals kunnen ook vrijwilligers ingezet worden om tijdelijk taken over te nemen. Respijtzorg in al zijn gedaantes is van groot belang. Hiertoe zijn voldoende mogelijkheden en middelen nodig, waar laagdrempelig gebruik van kan worden gemaakt. Op bladzijde 22 van de Beleidsnota wordt dit beschreven, maar mogelijk kan dit nog meer aandacht krijgen.

- Wanneer iemand vanuit *een uitkerings situatie betaald werk* vindt, dan kan hij geconfronteerd worden met een stopzetten van toeslagen en nevenuitkeringen. Onze indruk is dat dit stopzetten een “geautomatiseerde actie” is. Maar hierdoor kan de financiële armslag, de besteedbare ruimte, van de persoon dramatisch afnemen. Zeker ook in het kader van vroeg-signalering van dreigende schuldenproblematiek zouden de uitkeringsinstanties hierop alert moeten zijn. Wellicht is het mogelijk een werkwijze te ontwikkelen om deze problematiek zo veel mogelijk te voorkomen.
- Er zijn in de gemeente ouderen die uit het arbeidsproces gestapt zijn, maar nog een vermogen hebben taken te verrichten. Zij willen dit vaak ook graag, maar vinden de weg niet om hier inhoud aan te geven. Wanneer deze mensen behouden kunnen blijven als actieve burgers in de samenleving, als vrijwilliger, met wel of geen een toelage, dan snijdt het mes aan twee kanten. Actief blijven en daarmee zinvolle contacten kunnen onderhouden schraagt het gevoel van eigenwaarde, en een eventuele bijdrage aan de ‘sociale samenhang’ zal ook andere mensen weer inspireren en ondersteunen. Zo kan ook een bijdrage geleverd worden aan het voorkomen van eenzaamheid. De gemeente zou hier initiërend en faciliterend kunnen optreden.
- *Communicatie*: In het beleidsplan staan in paragraaf 1.6 de uitgangspunten voor communicatie vermeld. Eén daarvan is het zoveel mogelijk digitaal communiceren. De Adviesraad vraagt aandacht voor doelgroepgerichte communicatie. Bijvoorbeeld ouderen, slechtzienden, mensen met dyslexie hebben vaak moeite met de toegankelijkheid van digitale informatie.

Tenslotte: De Adviesraad wil het college en de gemeenteraad kritisch ondersteunen en daarmee bijdragen aan een succesvolle beleidsontwikkeling en uitvoering. Dat brengt met zich mee dat de Adviesraad vooral naar verbeterpunten kijkt. De Adviesraad tracht haar bevindingen altijd in een groter perspectief te zien. Hoe gaat het elders in het land met de activiteiten in het sociaal domein in het algemeen en met de decentralisaties in het bijzonder. De Adviesraad komt dan telkens tot de vaststelling dat het vanuit dat perspectief gezien het vooral goed gaat in Weesp.

Conclusie

De Adviesraad Sociaal Domein Weesp adviseert positief over het beleidsplan Sociaal Domein 2018 – 2021 met daarbij de volgende aanbevelingen:

- Neem in het Beleidsplan 2018-2021 een duidelijkere prioritering op met betrekking tot de onderwerpen die in een beleidsjaar extra aandacht behoeven.
- Benoem de gewenste transformatie de noodzakelijke ‘cultuuromslag’ bij de kenmerken. Dit omdat de ‘cultuuromslag’ de spil is van waar het in de hele ‘transformatie’ om draait.

Daarnaast behoeft de inrichting van het proces aandacht. Benoem duidelijk evaluatiecriteria om de voortgang van de transformatie te kunnen toetsen.

- Besteed in het Beleidsplan 2018-2012 meer aandacht aan die aspecten van de demografische ontwikkelingen die zich specifiek in Weesp voordoen. De Adviesraad vindt het daarbij van belang dat er extra aandacht gegeven wordt aan de consequenties van de ontwikkelingen van de wijken Leeuwendeld en Weespersluis.
- Het is van belang dat er specifiek beleid geformuleerd wordt voor de doelgroep 'nieuwkomers met een niet-westerse achtergrond'.
- Beschrijf in de beleidsnota de relatie tussen wonen, begeleid / beschermd wonen en kunnen participeren, sociale samenhang en veiligheid duidelijker in samenhang .
- Geef in het Beleidsplan 2018 – 2021 duidelijk aan dat de voorgenomen evaluatieonderzoeken betrekking hebben op zowel inhoud, proces als uitkomsten van de dienstverlening.
- Neem onafhankelijke cliëntondersteuning en een laagdrempelige klachtenregeling, naast hun primaire functies, ook in het beleid op als instrumenten die kunnen bijdragen aan kwaliteitsverbetering.
- Contracteer onafhankelijke cliëntondersteuning bij diverse aanbieders, zodat de cliënt kan kiezen.

Handtekening voorzitter

H.G. Blaauwbroek

Adviesraad Sociaal Domein Weesp